

VOINTA POPORULUI

ZIAR DE PROPAGANDĂ NAȚIONALĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 lei :: Pe jumătate an 50 lei.
Pe trei luni 25 lei.

APARE IN FIECARE DUMINECĂ

SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Strada Moise Nicoară Numărul 1, etajul I.

FASCISMUL:

„revoluție spirituală, operă de progres și reconstrucțiune“.

Roma, luna Iunie a. c.

Un redactor al gazetei engleze „L'Observer“ din Londra în trecere prin Roma a avut o convorbire cu d. Mussolini. Cu acest prilej șeful guvernului fascist italian a făcut numitului gazetar următoarele declarații luminoase și importante:

— „Mișcarea fascistă, pentru a putea fi înțeleasă, trebuie studiată și cunoscută în toată profunzimea și amănuntele ei ca fenomen spiritual.

Manifestațiunile ei politice au fost cele mai puternice și mai hotărâtoare, dar nu trebuie a se opri aci.

Fascismul italian, de fapt, n'a fost numai o revoltă (răscoală) politică împotriva guvernelor-păpușe și slăbănoage, cari au lăsat să se prăbușească vaza țării și cari primejdiau Italia să se oprească în drumul ei de dezvoltare naturală, ci acest fascism a fost o revoluție spirituală împotriva ideologiei îmbătrânite care corupse sfintele învățături ale religiei, ale Patriei și ale familiei.

Așadară, e o revoluție spirituală. Fascismul a fost cerut tocmai de voința poporului: foștii luptători din tranșee, micii economi și muncitorii au fost cei dintâi cari au intrat în rândurile fasciștilor, iar

acest fapt a dat mișcării un caracter pe care totdeauna îl păstrează și niciodată nu-l va pierde.

Ca reclăditor de principii (învățători) și de valori, de mare însemnătate unei mari societăți naționale, fascismul lucrează acum cu inimă de fer pentru a întări în popor virtuțile de muncă și de disciplină cari i-au dat puterea.

Cine are ochii ageri ca să poată privi în inima istoriei Italiei, acela poate să cuprindă și să prețuiască fascismul; cine, dimpotrivă, nu cunoaște istoria Italiei și nu e obișnuit să cunoască curățenia și mărimea fenomenelor spirituale, acela niciodată nu va înțelege ceea ce este fascismul“.

O mare gazetă americană „Newyork Herald“ publică un lung articol despre stările de azi în Italia. Intre altele marea gazetă scrie următoarele:

— „Italia s'a întors la forma constituțională de guvernare. În mai puțin de un an de zile fascismul a devenit un obicei (o familiaritate) ale straturilor poporului italian. Fascismul a pierdut mult din caracterul său misterios (tainic).

Mișcarea aceasta a fost primită cu foarte mare însuflețire.

Italia a devenit mai activă (muncitoare); poporul este cuprins de un optimism (a vedea lucrurile în bine), industriile italiene nu mai sunt primejdiate de greve.

Pentru Italia, fascismul înseamnă operă de progres și de construcțiune (reclădire).

Poporul italian nu uită neputința foștelor guverne“.

Alegerile parlamentare dela 6 Aprilie a. c. au fost cea mai luminoasă și mai puternică dovadă în favorul fascismului italian.

Un testament românesc de 2 milioane dinari.

Luna trecută a încetat din viață în Biserica-Albă fruntașul român din Jugoslavia, Dumitru Bălănescu în etate de 66 ani. Acest mare român a dus o luptă aprigă pentru susținerea culturii române atât în timpul stăpânirii maghiare cât și în timpul stăpânirii sârbești. Pe patul morții, Bălănescu și-a lăsat toată averea în valoare de 2 mil. dinari pentru scopuri culturale. Intre altele Bălănescu spune că, din suma de 550.000 dinari să se înființeze în orașul Biserica-Albă „Fundatia Dumitru Bălănescu“.

Imn studențesc creștin.

Studenți creștini din România-Mare
Se 'mbracă 'n doliu neamul românesc.
Jidanii ne sugrumă națiunea,
Și-avutul țării noastre-l jefuesc!

Din nepăsare azi să ne trezim
Suntem prădați de liftele păgâne,
Și fara cere să o mântuim!

Vom răsădi vieță românească.
Pe plaiurile unde cresc azi spini,
Vom împleți în aur viitorul,
Acestei țări călcate de străini.

Cătușele de-acum le-om sfărâma,
Vom preamări cereasca libertate,
Și fara ne va binecuvânta!

Nu vrem să mai fim sclavii jidovimii!
Conduși de idealul cel mai sfânt,
Vom nimici dușmanii țării noastre
Și-om înfrunta al hoardelor avânt!

Vă deșteptați, căci ora a sunat!
Studenți români, ne chiamă sfânta țară,
Să-i curățim pământu 'n lung și 'n lat!

Așteaptă neamul s'aducem izbândă!
Ne vor surâde laurii pe frunzi,
Vor plânge văile de bucurie,
Ne-or saluta îmbătrâniții munți!

Nu șovăiți, dreptatea e cu noi,
Și vom strivi dușmanii sub călcăe,
Sau vom muri cu glorie 'n război.

I. ILIESIU.

Valea Zimbrului.

— Amintiri după patruzeci de ani. —

de: Dr. Al. Talășescu.

— Sfârșit. —

Dar și alte multe schimbări au avut loc în acești patruzeci de ani pe această vale: Industria metalurgică de fer, care era destul de vie pe această vale, a dispărut cu desăvârșire. Dela Valea-Mare care zace pe un deal la vre-o 3-4 km în jos de Zimbru spre Iosășel și până la marginea Zimbrului existase două grupuri de fabrici de fer și topitoare de minereuri. Azi toate aceste clădiri de piatră, cari acum patru decenii păreau a fi cetăți, nu mai sunt decât niște rămășițe de ruine cari caută să-și ascundă

scheletele goale și vrăvuite, după frunzișul discret al tufelor de soc și de rugi, cari de obicei acopăr asemenea rușini.

Din casa notarială din Zimbru, care a fost renovată și mărită de tatăl meu în a. 1851 și care era o clădire solidă de piatră, n'a mai rămas decât niște pereți fără tencuială, fără premuire. Pereții albi, netezi, cari se reflectau departe, pe toate culmile din prejur, ca o construcție de zahăr acoperită cu șocolată, azi mai hădoasă ca o piele de crocodil, ca bubele unui leproș mort, dar neputrezit de tot, ne arată deseriăciunile vremii. Grădina ce altădată abunda cu fructe alese, din cari mai minunate erau niște mere ruginii, azi, spălată de ape, arată scheletul pământului din deal, ca un semn de amenințare, că toate, până și pământul se schimbă pe lumea aceasta și că și el are carne și oase.

Biserica ortodoxă, mică, modestă dar mândră, ce privește de pe un călcăi de deal stâncos în mijlocul satului, ridicată acum 60 de ani e improptită cu un stâlp de piatră ca să-i susțină neputințele bătrânețelor. Ea e mulțumită de reînnoirea turnului și râde veselă la lumina soarelui, dar e mică, neîncăpătoare și chiar și dealul pare că ar vrea să plece cu ea la un loc

Fuziunea celor două partide.

Un număr restrâns de oameni cinstiți, cari nu se aruncaseră pe trambulina politice

priveau cu nădejde spre Carpați, așteptând în același timp curentul salvator, oamenii noi, unirea tuturor Românilor, pentruca din această plămădeală să se ridice adevărații reprezentanți ai poporului, brațele energice, capabile de a îndruma pe calea adevărată destinele țării noastre.

Anul 1918 a adus unirea, brațele energice însă, întârzie mereu.

Intr-o atmosferă supraîncărcată de haosul stagiului politic în care ne sbatem primim vestea fuziunii partidului național cu cel țărănesc.

După pertractări fără sfârșit, după înjurături reciproce, iată actul îndeplinit.

Viitorul apropiat, bogat în surprize, ne va oferi spectacole rare; în curând vom avea fericirea de a vedea pe Cicio-Pop, grav și unt-de-lemnos mângâind ȋtării lui Mihalache, iar acesta gâdilând cu-o delicateță amuzantă barbișonul tovarășului său politic.

Realitatea e tristă dar adevărată; fuziunea s'a făcut.

Partidul național așa cum îl cunoscusem înainte de unire, când avea grupată în jurul său, întreaga suflare românească din Transilvania, a întins mâna de frăție celui țărănesc. Viitorul ne va dovedi și de data aceasta, cum se împacă sentimentele pur naționale ale ardelenilor cu politica internațională condusă de exponenții săi din România, Dr. Lupu și marele patriot Stere.

Grădina zoologiei noastre politice, excelează prin exemplarele-i rare, actul de mai sus însă, a depășit actul obișnuit.

Nu știm cărui fapt se datorește acest act politic; neapăratei dorințe de a pune mâna pe frânele țării, sau intereselor comune(!) ale ambelor partide?

mai larg, mai departe de fabrica de cherestea, părăsită, jidovească, de lângă ea, acolo unde nu mai există altce decât Dumnezeu și suflet românesc.

Casele țărănești așa de drăguțe altădată, clădite din bârne de stejar cioplit, îmbucate la colțuri, cu ferestre discrete, acoperite cu șindilă sau chiar cu paie, aveau un stil, un suflet românesc. Acum unele, cari au putut, s'au acoperit cu țigle, iar pereții tincuți primitiv cu pământ, muruiți sau văruiți, au aspectul de a imita casele sărăcicioase dela marginile orașelor. Casele rămase nelipite, de bârne naturale așa cum erau acum patruzeci de ani, sunt prost întreținute. Dinții carilor vremii și risipa muncii poporului ce trece în folosul lipitorilor satelor a ținut pe loc, ba a dat înapoi în acești patruzeci de ani starea economică a acestui așa de brav popor.

Din jurul caselor au dispărut grajdurile, ca urmare fatală a încetării cărăușiei. Dealurile ce alte dăți erau pășuni sătești, azi sunt împădurite prin usurpare de către marele proprietar jidov și oamenii se găsesc în conflict cu legea agrară, ei cer dreptate dela stăpânire.

Orice ipoteză am presupune, fuziunea a produs o decepție amară, atât în rândurile celor din vechiul Regat, cari își îndreptaseră speranțele spre partidul național, cât și în rândurile ardelenilor, de a căror asentiment se bucura acest partid până în prezent.

În urma războiului mondial toate popoarele au revenit la conștiința lor națională. Reacțiunea începută împotriva elementului condus de Cahal și Talmud, cauza tuturor prefacerilor sociale, cari numai bine nu au adus popoarelor, nu e ceva fictiv; victoria grupărilor de stânga, atât de mult trâmbițată, e aparentă; ori tendințele atât de bine cunoscute ale corifeilor partidului țărănesc au întâmpinat un dispreț suveran din partea Românilor cu adevărate sentimente românești.

Reacțiunea începută dela opincă până la palat este îndeajuns de învederată.

Conducătorii partidului național, stând față în față cu aceste perspective, preferă să se avânte într'un joc, care ar putea avea un efect dezastruos asupra consolidării noastre.

Dela o grupare inconștientă de indivizi, pentru cari, chiar soarele răsare dinspre Moscova, noi nu așteptăm nici un bine.

Romul P. Roșu.

„LIBERTATEA“

care a fost și esle o gazetă atât de folositoare și atât de mult cetită de popor și intelectuali, a fost oprită să mai apară.

Nu ne putem mira în deajuns de o astfel de procedură față de un ziar, care a fost îndrumătorul cinstit, bun și absolut necesar miilor de Români.

Pentru ce oare trebuie pedepsit vrednicul director al gazetei, părintele Moța și publicul care o citea, care acum flămânzește, răpindu-i-se o bucată din hrana cea mai bună sufletească?

Dispare — dacă și numai vremelnice — o gazetă care ar trebui să apară zil-

Cu toate acestea, oricât de trist ni-s'a părut aspectul de azi al satului, oamenii au o înfățișare sănătoasă, tineretul bine legat la trup. A îmbătrânit satul, am îmbătrânit noi, a îmbătrânit pământul chiar, neamul românesc însă a rămas tot tânăr. Se vede că conducerea sufletească e în mâni demne de laudă. Părintele Cristea este un excelent păstor, iubitor al naturii. Și cel ce iubește natura și știe ca să inspire acest sentiment și semenilor săi este un adevărat patriot. Morala creștinească se bazează pe adevărul ce-l culegem din mijlocul naturii.

Deci, chiar dacă s'au infiltrat între acești munți minunați niște filoane canceroase, ele nu pot strica mult.

E atât aer curat în atmosfera ce plutește peste ei, atâta armonie nevinovată în concertul pădurilor și al păraelor, cari îl desmeardă pe român din leagăn până la mormânt, încât sufletul lui nu se molipsește ușor. Apoi vor veni în curând și exproprierea pădurilor latifundiare.

Pământul e rotund și aceasta o știe prin bunul lui simț și țărânul de pe Valea Zimbrului... Se învârtește... și soarele va sta și se va minuna!...

nic, fiindcă abia avem câteva cari să știe educa și însușești masele poporului pentru idea națională ca ea. În schimb apar neconturbate și se înmulțesc pe zi ce trece fițuicile pline de agitațiuni contra neamului, contra statului și ticluite de pornografiile cele mai ordinare.

Toate acestea din bunăvoința cui?

Suntem noi, Românii, stăpâni în țara noastră? Lucrăm noi conform conștiinței naționale ori ordinelor jidovești internaționale?

Vizita școlii de ofițeri-ingineri din aeronautică la Arad.

— Raport special. —

Vineri a sosit în localitate școala de ofițeri ingineri de rezervă din aeronautică, pentru a vizita uzinele „Astra” și, în special, pentru a studia la fața locului, posibilitățile lor de construcție de avioane moderne.

Sâmbătă dimineață, școala a vizitat secția de vagoane, secția de motoare și secția de aviație.

Au fost întâmpinați de dl col. Popovici, directorul secției de avioane, împreună cu aviatorii Simionescu și Barbieri.

D. Maior Protopopescu inventatorul avionului „Protos”, care se construiește în serie la Astra, a dat explicații asupra construcției sale.

La secția vagoane explicațiile au fost date de d. inginer Petrescu.

După vizitarea uzinelor direcția a dat o masă în onoarea vizitatorilor.

Duminică dimineață, au luat cu toți parte la parastasul pentru memoria aviatorului Sava Ioan, mort în împrejurările cunoscute.

A vorbit părintele C. Ardeleanu și d. C. Savu, redactorul gazetei „Voința Poporului”, fost deputat și prieten al defunctului, ținând o caldă cuvântare memoriei scumpe a acestui aviator de rasă.

Luni dimineață școala de ofițeri-ingineri a părăsit Aradul, cu destinația Timișoara, Reșița, Anina, unde au de vizitat și celelalte industrii cari interesează aeronautica. — Rap.

Considerații triste.

Zilele acestea s'a petrecut un eveniment politic penibil: fuziunea partidului național cu gruparea zisă (în răs) țărănistă.

Fuziunea aceasta este cum nu se poate mai regretabilă, întrucât partidul național a lăsat de-o parte politica-i pur națională, pentru a îmbrățișa ideile comuniste-socialiste ale doctorului N. Lupu, în partidul căruia se află înregistrat și fostul director al ziarului de tristă memorie „Lumina”, C. Stere. Se știe rolul nefast pe care l'a jucat acesta din urmă în timpul războiului și cred că este inutil să mai insistăm asupra faptului, că atâția ostași condamnați azi la muncă silnică, au desertat la inamic, îndemnați la asta de perfidiile veninoase ale lui C. Stere, care în timpul ocupației își bătea pur și simplu joc de idealul național al poporului nostru, scriind la un ziar care aparținea de fapt inamicului.

In alte țări un asemenea om nefast ar fi fost înlăturat nu numai din politică, ci și din viața publică.

Partidul național a găsit cu cale să-l ia în spinare, adevărat să se asocieze cu felul lui de a vedea și a predica. Evident că situația aceasta este extrem de dureroasă, de aceea i-se cuvine cele mai mari laude dlui Stelian Popescu

inimosul director al ziarului românesc „Universul” și celorlalți membri marcanți ai partidului cari au înțeles să demisioneze din partidul în care făceau parte, neînțelegând să înjosească „idea națională” asociindu-se cu un partid care numără în capul său pe un bolșevic periculos de tagma lui N. Lupu și un trădător ca C. Stere.

București. Stancu B. Enache, fascist.

Italia de azi și România viitoare.

Conferință de încheiere pe care redactorul nostru d. Constantin Savu, a ținut-o la Roma (Italia) în ziua de 2 Martie a. c.

— Urmare. —

Calea acestei alianțe fu trasă de sângele eroilor noștri.

Această prietenie și înfrățire italo-română fu consfințită întâia oară pe câmpul de onoare când legionarul român murea sub comanda de „avânt!” (înainte), alături de eroicul soldat italian, amândoi sângerând în lupta purtată în contra aceluiaș dușman și murind pentru libertatea fraților lor subjugăți, pentru Trento, Triest Fiume, Transilvania, Banat și Bucovina. Deci *sfântul sânge al scumpilor fii ai Italiei amestecat cu sângele român, în aceleași tranșee negre, făcu să se strângă pentru totdeauna prietenia și înfrățirea între națiunile noastre surori.*

Domnilor! Noi Români, păstrăm încă obiceiurile obârșiei noastre latine, aceleași basme (povești) ale înaintașilor noștri Romani, cinstim aceleași strălucite idealuri a iubirii arzătoare pentru libertate.

Intre noi nimic nu există ceea ce să ne despartească, dimpotrivă, găsim că totul ne unește. Români și Italieni, suntem două națiuni create pentru a se înțelege.

Temeiul și stâlpul României viitoare.

Iar fiindcă cuvintele singure, cu toată frumusețea lor nu sunt îndestulătoare și nu pot avea urmări trainice dacă ele nu se vor sprijini pe fapte adevărate, eu îmi iau libertatea să vă vorbesc în linii generale despre chestiunile principale, cari de bună seamă, vă interesează și pe dvoastre și cari formează temeiul și stâlpul noii clădiri admirabile și puternice a României de mâine.

Cauzele adevărate ale relelor din țară.

Astăzi încă, domnilor, gazetele italiene zilnic scriu și discută încurcarea chestiei a *bonurilor de tezaur românești*, acuzând România pentru că nu și-a putut împlini datoriile și pentru că ea nu a putut să plătească măcar interesele (cămetele) după aceste capitaluri.

Intr'adevăr faptul acesta avu ca urmare cea mai mare depreciere (scădere) a leului nostru și atrase *boicotel financiar al României în toată lumea.*

Faptul acesta cere o lămurire.

În gândurile sale și în obligamentele luate poporul românesc, guvern, financiarii, comercianții, fură stăpâniți de gândul că România fiind țară bogată, țară cu foarte bogat export, în urmare, ea va fi în stare să-și câștige valuta necesară pentru a-și plăti datoriile externe, și că ea nu numai își va putea plăti datoriile, dar va avea și un excedent (plus, mai mult) bugetar. Acest rezultat era așteptat a fi adevărit prin 3 ramuri de economie: *grâul, lemnul și petrolul*, trei produse de cea mai mare însemnătate pentru export.

Socotelile și planurile au fost strălucite însă, durere, faptele nu s'au adevărit.

(Va urma).

Articol scris acum 55 de ani

care dovedește că pericolul jidovesc i-a pus și în acele timpuri pe gânduri pe Români buni și cinstiți. (Îl reproducem din No. 104 al ziarului „Albina” apărut la Budapesta în 22/10 Decembre anul 1869)

Asociațiunea de rezistență contra cotorpirii jidanilor.

— Urmare —

Neomeni'a purtarilor lor, imultirea lor aici prin emigrațiunea sistematică și continua de prin statele învecinate, esagerarea crescândă a pretențiilor lor, a alarmat societatea română desceptându în ea sentimentul conservării și alu rezistenței. — Toate clasele societății, omenii de bine de ori-ce partită privesc în exploatarea jidanilor unu pericolu amenințatoru societății și naționalității române: Conservatorii pentru că usura a topitu cele mai însemnate și mai solide averi ale țerei, în mai pucinu de unu patrariu de secolu, și au redus pe multi dintre proprietarii mari în ruina completă; comercianții, pentru că jidani esercita pe pietele noastre de comerț prin coalițiunea lor organizată, unu monopolu absorbitoru, care destruge pana și ideea de concurență: liberalii pentru că vedu amanințiate însesi libertățile ale țerei, prin steruiri'a lor d'a sa mantină cu tară în societate, și prin acapararea terenului nostru economic; populațiunea rurală emancipată de ieri, prin noile legi, de sub privilegiu feudal, se vede cadiută éarasi sub privilegiu mai impilatoriu alu camatariei jidovesci și amenințată în vitalitatea ei prin efectele enervante și demoralizătoare a traficului lor de spirituoase. Pana și spiritele cele mei indolente, în fine sunt astăzi indignate vedindu pe jidani cu cata indrasnăla intervertescu rolurile și delaturăda adevărulu calomniandu pe romani cari — după cum afirma jidanii în press'a străina, îi persecuta cu barbaria și li néaga drepturi vechi și castigate, numai din ura religioasă; și pentru ca se aiba éaresi care aparitia macar de dreptate contra noastră, reclama energicu de la puterile străine emanciparea israelitilor romani.

Pe ce se întemeiea cererea lor de emancipare și acestu titlu străinu și neînțelesu între noi, de romani-israeliti și israeliti-romani?

Romani-israeliti! dar de candu este Romani'a n'a fostu unu singuru romanu de credință judeică; israeliti-romani! absurditate și mai mare încă, findu că jidani n'au existatu la noi de cât în micu numeru de traficanti de bani și de agenti ai comerțului esternu, cari n'au avutu a suferi nici o asuprire, ci din contra, au fostu pururea considerați în țiera ca nisce óspeti privilegiați.

Pentru tigani cari erau supusi sclavi prin lege; pentru poporul care era, éarasi supusu prin lege privilegiulu feudal s'a pututu invoca emanciparea; dar pentru jidani emanciparea n'are nici unu sensu, fiindu că nu-i asuprește nici o lege intru nimic și fiindu ca au fostu considerați ca străini privilegiați nu numai de catra noi, ci chiar de catra ei însisi.

Ei au avutu totu déuna și au anca și acum cuvinte interesate pentru a nu se asimilă cu cetățienii romani.

Ei sub scutul sudetiei străine, s'a feritu pururia și se ferescu anca de tóte sarcinile cele mai grele ale statulu.

În ce voiescu déra se fie emancipați? Dreptulu de împămentenire nu se dobăndesce prin prescripțiune în România, ci prin natur'a de parenti pamenteni și prin naturalisațiune; și legile noastre atatu cele vechi catu și cele noue n'au gasitu cu cale, pentru binele țerei, se întinda beneficiulu împămentenirii de catu numai la străini de religiune creștina.

(Va urma).

Bogății neexploatate în Munții-Apuseni.

Bine zice poporul sărac că „*Munții noștri aur poartă, noi cerșim din poartă 'n poartă*”, căci de fapt munții falnicului Ardeal ascund în sânul lor bogății neînchipuit de mari. Dar înzadar avem aceste comori în aur, argint, aramă, cărbune, plumb, cvarț, fer, mercur, ape minerale, etc. Munții noștri nu pot vorbi, să destăinue ce comori se ascund în interiorul (lăuntrul) lor, și să-i îndemne pe oameni să le scoată la lumina zilei și să se folosească de ele.

În alte țări nu se așteaptă ca munții să-și destăinuiască singuri comorile ce se ascund în interiorul lor. Acolo acestea sunt descoperite de ingineri experți (pricepuți) cari le și exploatează. La noi însă, și ceea ce se face pe acest teren, se face tot de străinii din alte țări, cari apoi nu exploatează numai munții, ci și pe poporul muncitor.

Străinii au cumpărat mai multe mine de aur, și în Ardeal, dela bieții noștri țărani cari erau stăpâni pe ele, dar erau îngropați în sărăcie. Românașii noștri nenorociți și-au vândut pentru câțiva gologani străinilor avutul lor neînchipuit de mare pe care au fost ei stăpâni.

Acești străini înainte de război erau capitaliști din Germania, în frunte cu împăratul lor îngâmfat, și văzându-se stăpâni pe minele cumpărate pe nimic dela Români — imediat au și început exploatarea metalelor prețioase.

După Nemți, și Englezii s'au făcut stăpâni

pe unele mine cumpărate dela țărani români tot pe un preț de nimica. Tot așa face astăzi și marele „român” popa *Piso* cu prietenul său de cruce *Zieber*.

Englezii nu au putut exista mult timp, — deoarece societatea „Ruda” — „12 Apostoli” societată germană, simțind în englezi un adversar de concurență în exploatarea poporului muncitor român, au răscumpărat minele dela Englezi mai scump, pentru ca nu cumva să le facă lor concurență. Și specula nu le-a rămas zadarnică căci au ajuns ei singuri stăpâni pe toate aceste bunuri.

De atunci au mai încercat multe societăți străine să ajungă stăpâne pe unele teritorii aurifere, dar zadarnice le-au fost încercările, fiindcă societatea „Ruda” — „12 Apostoli”, având mijloace materiale bogate, stoarse din sârmanul popor, a înlăturat pe toți acești cumpărători. Tot astfel lucrează și azi cei doi buni tovarăși: adevărat popa *Piso* și inginerul *Zieber*, agenții principali ai societății „Mica”, în a cărei societate a ajuns și societatea „Ruda” — „12 Apostoli” după detronarea kaiserului Wilhelm, care era primul acționar al acestei societăți, ce avea o astfel de instalațiune cum nu se mai află alta în Europa. Apoi ca să rămâie neconturbați, au început a trâmbița în lumea mare că în ceilalți munți vecini nu se mai află aur, căci dacă s'ar afla tot ei i-ar fi cumpărat deja

Astfel lucră acționarii dela societatea „Mica”, printre cari este și ministrul agriculturii *Constantinescu, Gigurtu*, etc. a căror politică e știută din noua lege a minelor, făcută cu scopul ca o mână de oameni să-și bată joc de interesele poporului muncitor și de toate drepturile sfinte ale acestui popor nobil.

Ca dovadă că au trâmbitat un neadevăr, e faptul că societatea „Mica” dela București după ce a ajuns stăpână pe societatea „Ruda” — „12 Apostoli” în timpul guvernării generalului Averescu, a cărei președinte este popa *Piso*, a și început a cumpăra la mine aurifere, ajutată prin amenințările și șicanările ce erau puse la cale de Sfinția Sa, — pe cari mine, ei le-au declarat până acum de sterpe și improductive, dar germanul *Zieber* cunoștea secretul munților căci afla multe lucruri valoroase dela țărani mineri, cari unii dintre ei sunt adevărați specialiști și pricepători de mine.

Nu cumva știe societatea „Mica” farmece, descântându-i popa *Piso* și inginerul *Zieber*? — că îndată ce au ajuns ei stăpâni să isvorească și aurul, sau să crească ca iarba primăvara.

Cu toate că acești munți sunt atât de bogăți, locuitorii acestor ținuturi și astăzi iau drumul pribegiei, pentru a-și câștiga pâinea de toate zilele, și cântă cîntecul vechi:

*„Munții noștri aur poartă
Noi cerșim din poartă 'n poartă”.*

Dar tot atunci capitaliștii storc sute de milioane din truda norodului. Zilnic vezi muncitori români cu sutele pe la ușile ministerului de interne și al muncii, așteptând pașapoartele ca să poată lua drumul pribegiei spre America. Dar *Românii nu primesc nici pașapoarte*. E vorba ca ei să se simtească fericiți și aici!

Valuta banilor noștri e proastă. Capitalul străin nu mai e permis să intre în țară, pentru ca o mână de capitaliști să poată exploata singuri țara întreagă și ca toate minele să fie ale lor, — iar masele (mulțimea) să le fie sclavi-iobagi, așa înțeleg capitaliștii politicieni români. Dar să se știe, că amar se vor înșela, pentru că poporul nu mult timp va mai putea răbda aceste crime. A guverna cu forța și cu baioneta — nu se va mai putea mult timp. De ce împrăștie unii sute de mii și milioane, cari nu muncesc, iar cei mulți și harnici să îndure mizerie?...

Statul român trebuie să se îngrijească de soarta poporului mult încercat din Munții-Apușeni, astfel și Statul va putea suporta mai ușor nevoile ce-l apasă. Locuitorii, bravii noștri Moji nu vor mai fi nevoiți să ia drumul pribegiei pentru a-și agonisi pâinea de toate zilele.

Când în afară de societatea „Ruda” — „12 Apostoli” s-ar pune în exploatare de către Stat și alții și celelalte mine, cari nu sunt ocupate încă, — starea populației a'ar ameliora (îmbunătăți), pentru că proprietarii acestora sunt țărani și intelectuali, lipsiți de capitalul necesar, și cari bucuroși și-ar pune la dispoziție terenurile întreprinzătorilor serioși și cinstiți.

*Mai mulți proprietari-țărani
de mine aurifere — cu drept de
exploatare și de vânzare.*

Informațiuni în privința minelor dă încredințatul proprietarilor țărani, *d. Romul Budoiu-Deleanu*, în Șimleul-Silvaniei.

— „Voința Poporului nu are nici un fel de subvenții de nicăeri și trăește numai din plata abonamentelor, Vă rugăm deci achitați de urgență abonamentele adăugând și o sumuliță cât de mică pentru fondul de rezistență!

Știri de tot felul.

Iarăș presa jidovească. Am scris că această presă trâmbează în toată lumea câte o faptă neînsemnată cușer și câte o greșală mică creștinească, dar tace cu desăvârșire ori abia ia știre despre fapte mari creștine ori crime îngrozitoare jidovești.

Iată două cazuri caracteristice: Un bolșevic jidan a împușcat pe președintele republicii austriace, pe simpaticul, înțeleptul și unul dintre cei mai mari oameni ai omenirii, care este preotul *Seipel*. Despre fapta aceasta crudă, cutremurătoare și josnică, fițiucile jidovești abia au scris câteva șire.

Un alt caz: Încă nu se știe cine dar se crede că unii fasciști din Italia ar fi ucis pe un deputat socialist-bolșevic *Matteotti*. Despre faptul acesta scrie toată presa jidovească din întreagă lumea, articole de fond, articole kilometrice, coloane întregi, urlă, sbiară: „ghivalt” că lumea-i în primejdie.

Iarăș un caz special este chestia cu *d-ra Arbore*, agitatoarea bolșevică, a cărei expulzare din țară a produs atât de mare durere în tabăra șleimzonilor și tipă-tipă de circa 2 luni de zile contra măsurilor ce se iau pentru siguranța statului.

Ce mult putem învăța din cazurile acestea!

La Comloșul-Bănățean. În ziua de 16 I. c. a doua zi de Rusalii, au cercetat comuna Comloșul-Bănățean fruntașii poporului din județul Mehedinți în frunte cu prefectul jud., *Vorvoreanu*. Frații *Oiteni* au fost primiți cu dragoste frățescă și ospătați românește. Numai prin astfel de vizite se poate face o unire sufletească între frații de dincolo de Carpați și cei de dincoace. La prânz, comloșenii au oferit o masă bogată de vre-o 300 tacâmuri.

Dupăce au cercetat gospodăriile țărănești, la ora 4 p. m. au plecat spre gară însoțiți de muzică și locuitorii comloșeni. — *St. Șebeșanu*.

Spre Palestina (locul sfânt.) Cetim într-o gazetă ungurească sau jidovească din Arad, că un jidan din Arad, s'a hotărât să plece împreună cu familia sa spre „locul sfânt”, din cauza că nu mai poate suferi atâtea mișcări sioniste cari se produc în țară.

Mare durere pentru Tara-Românească, că se scapă de un parazit, care pleacă dupăce s'a îmbogățit de pe pielea Românului. Iți urăm cale bună, o Judo! dar nu cumva dând peste vre-un ghișeft în călătorie să te așezi într'alt loc, ci îți urmează calea acolo între neamul tău, unde te vei simți mai bine decât aici între mișcările sioniste. Îndeamnă pe toți aceia cari aparțin neamului tău, să-ți urmeze ție, că și noi îi sprijinim din toate puterile pentru a curăți astfel țara de lighioanele spurcate. — *A. F.*

Serbarea de fine de an a școlii normale de fete. În ziua de 20 Iunie a avut loc în sala de gimnastică a școlii normale serbarea de finele anului școlar al numitei școle. Serbarea a fost deschisă cu o călduroasă cuvântare de către *d. Savu*, președintele comitetului școlar. A avut loc apoi distribuirea premiilor, după care a urmat desfășurarea următorului program: 1. „Regelul nostru” poezie de *Gh. Raneti*, recitată de către eleva *H. Laugier* din clasa IV (școala de aplicație). 2. „Stan către Leana”, poezie de *d. Gh. Raneti*, recitată cu mult haz de către elevul *Buzatu* Iile din cl. IV (școala de aplicație). 3. Hora fetelor, Brâulețul, Aluneul, dansuri naționale. 4. Exerciții gimnastice. 5. „Pe apă”, de *Veber*, Imnul nopții de *Rameau*, „Puișorul” de *I. Costescu*, — coruri, conduse cu multă măiestrie de către *d-ra profesora Dora Lepa*. 6. „Meunet”, dans național. 7. „Roata morii”, poezie de *Gh. Cosbuc*, recitată de către eleva *Marinescu Nicolina*, cl. III-a. 7. „Hora lelelor”, dans național.

La această festivitate a luat parte un public foarte numeros, printre care am remarcat prezența următorilor: *d. I. I. Georgescu*, prefectul ju-

dețului, *d. Colonel Lauger*, comand. reg. 93 inf. *d. maior Tomescu Gh.* cu doamna, doamnele *baron H. Popp, Petrescu, dr. Iacob, Adam, Stroescu*, etc. Pestivitatea a luat sfârșit la ora 7½ seara.

Școala de arte și meserii din Brașov în excursie la Arad.

Patruzeci elevi și 5 profesori ai școlii de arte și meserii din Brașov, au sosit Mercuri dimineața în excursie la Arad — la gară au fost întâmpinați de *d. ing. Bălțeanu*, directorul școlii din localitate și un grup de elevi — urându-le bun sos. De aci au mers la internatul școlii de arte și meserii, unde au fost încvartiruiți. În urmă au vizitat fabrica *Astra* și Palatul Cultural. Elevii și profesorii au aflat peste tot cea mai călduroasă primire. În special au fost foarte plăcut impresionați de primirea absolut frățescă ce au găsit din partea *d. lui Bălțeanu* și *Boca* cei doi inimoși Români cari conduc: cel dintâi școala, cel de al doilea internatul școlii de arte și meserii din Arad.

Îoi seara la ora 9 elevii școlii vor da în sala teatrului orășenesc — ce le-a fost pusă la dispoziție gratuit de către autorități — o serbare, iar Vineri dimineața vor pleca la Timișoara.

Sperăm că și publicul arădan va arăta aceeași dragoste acestei școle de copii în majoritate orfani — ca și autoritățile locale, aude au fost peste tot întâmpinați cu cea mai mare bunăvoință. Cu toții dar astăseară la teatrul orășenesc. Micuța *Iliada Munteanu* va declama cu gingășia ei rară. Elevii vor juca o piesă de teatru și dansuri naționale.

ȘTIRI MARUNTE.

— Aflăm că primarul *N. Novac* dela *Văsiova* (Banat) obicinuieste să pălmuiască oamenii. Văsoveni nu-i găsesc oare leacul?

— La minele dela *Lupeni* s'a întâmplat iarăș o groaznică nenorocire: O mină surpându-se a îngropat sub dărâmături un mare număr de muncitori.

— Noul guvern francez s'a constituit sub președinția *d. lui Herriot*. Președinte al Republicii a fost ales *p. Dumerque*.

— În Italia produce foarte mare vâlvă uciderea de către fasciști a deputatului socialist *Matteotti*. *D. Mussolini* a făgăduit să pedepsească aspru pe vinovați.

— În Albania revoluția este aproape sfârșită. Noul guvern s'a constituit sub președinția episcopului *Fan Noli*.

Redactor responsabil: **CONSTANTIN SAVU**

SPITALUL JUDEȚEAN ARAD.

Nr. 294—924.

Publicațiune.

Spitalul județean din Arad, pentru vânzarea unui stoc de porci, de soi mangaliță, albi, publică licitațiune cu oferte închise și conform art. 72—83 din legea asupra contabilității publice, care se va ținea în 12 Iulie a. c. ora 11 a. m. în biroul spitalului.

Garanța de Lei 5000 se va depune la cassa spitalului deodată cu ofertele până în ziua și orele fixate mai sus.

Condițiunile de licitație și porcii se pot vedea la spital în zilele de peste săptămână înainte de masă.

Licitațiunea va fi valabilă numai după aprobarea ei din partea Direcțiunei Reg. X. Sanitare din Arad.

Arad, la 10 Iunie 1924.

Dr. Groza,
directorul Spitalului.